

Sygn. akt III AUa 390/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSO del. Beata Górka (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2015 r. w Szczecinie

sprawy E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 kwietnia 2014 r. sygn. akt VI U 147/14

oddala apelację.

SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska SSO del. Beata Górka

Sygn. akt III AUa 390/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 24 stycznia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440 j.t.; dalej jako: ustawa emerytalna) odmówił ubezpieczonemu E. S. ustalenia kapitału początkowego, ponieważ przepisy ustawy emerytalnej nie przewidują ustalania kapitału początkowego dla osoby urodzonej przed 1 stycznia 1949 r. Organ rentowy wskazał, że jest możliwość ustalenia kapitału początkowego osobom urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., ale wyłącznie dla potrzeb obliczenia emerytury zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej, po spełnieniu warunków zawartych w art. 55 tej ustawy. Decyzją z 17 maja 2013 r. odmówiono tymczasem ubezpieczonemu prawa do emerytury w oparciu o art. 55 ustawy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony podniósł, że wystąpił

o ustalenie kapitału początkowego w kontekście przyszłego wniosku o emeryturę według nowych zasad, do której prawo nabędzie w dniu 1 marca 2014 r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania. Podtrzymał dotychczasową argumentację.

Wyrokiem z 10 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony E. S. urodzony (...), w dniu 7 stycznia 2014 r. wystąpił z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie było bezzasadne. Wskazał, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest decyzja ZUS odmawiająca ustalenia kapitału początkowego ubezpieczonemu E. S.. Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Biorąc pod uwagę w/w przepis Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r. nie miał prawa do ustalenia kapitału początkowego. Odnosząc się do broszur dołączonych do odwołania Sąd I instancji stwierdził, iż nie mogły one stanowić podstawy do zmiany zaskarżonej decyzji. Znajduje się w nich wprawdzie odniesienie do konieczności wstępnego ustalenia kapitału początkowego przy wniosku o emeryturę na nowych zasadach (art. 55 w zw. z art. 26 ustawy), ale ubezpieczony ma już status emeryta i nie wystąpił o emeryturę na podstawie nowych zasad.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k. p. c. oddalił odwołanie.

Ubezpieczony wniósł apelację od powyższego wyroku. Podniósł, że organ rentowy błędnie wskazał, że skarżący nabył prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2009 r. na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej. Wskazał, że ustawodawca, regulując ustalenie kapitału początkowego dla urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., zgodnie z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP ustalił warunki w art. 55 ustawy emerytalnej oraz rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stwierdził, że kapitał początkowy dla urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. oblicza się, jeżeli spełnią warunek zgłoszenia wniosku o obliczenie emerytury według zreformowanych zasad, osiągną wiek emerytalny 65 lat i 4 miesiące, mają okresy składkowe i nieskładkowe wynoszące 25 lat, kontynuowali ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku 65 lat i 4 miesięcy i wystąpili z wnioskiem o emeryturę po raz pierwszy po 31 grudnia 2008 r.

Ubezpieczony uznał, że art. 173 ustawy emerytalnej, na który powołuje się organ rentowy nie powinien być brany pod uwagę. Podniósł, że ma ukończony wiek emerytalny 65 lat i 4 miesiące w dniu 28 lutego 2014 r. i osiągnął staż ubezpieczeniowy 37 lat, 7 miesięcy i 23 dni, w tym 24 lata w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, kontynuował zatrudnienie po osiągnięciu wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o emeryturę po raz pierwszy po 31 grudnia 2008 r. Stwierdził nadto, że rekompensata z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest dodatkiem zwiększającym kapitał początkowy i stanowi składnik podstawy obliczenia emerytury.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W kolejnym piśmie procesowym ubezpieczony wskazał, że zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 4 lipca 2013 r. (II UZP 4/13), prawo do obliczenia emerytury

w oparciu o art. 26 ustawy emerytalnej ma ubezpieczony, niezależnie do tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Wskazał, że wnosił o przyznanie emerytury z rekompensatą, a sporny wniosek był rozpatrywany przez Sąd Okręgowy w sprawie rozstrzygniętej prawomocnym wyrokiem VI U 525/14. Ubezpieczony stwierdził, że rekompensata powinna być mu wliczona do kapitału początkowego. Powołał się na art. 32 Konstytucji RP oraz wyrok Sądu Najwyższego z 19 marca 2014 r., I UK 345/13.

W następnym piśmie ubezpieczony wskazał, że Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z 22 września 2014 r. zmienił decyzję organu rentowego z 29 maja 2014 r. w ten sposób, że ustalił, że ubezpieczony ma prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Ubezpieczony stwierdził, że ZUS pominął rekompensatę, która wliczana jest do wysokości kapitału początkowego i zwiększa wysokość świadczenia emerytalnego. W ocenie ubezpieczonego, wskazany wyrok „sprostował” poprzednie wyroki Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim, a sporną kwestią pozostało doliczenie w/w rekompensaty, którą winien rozstrzygnąć Sąd Apelacyjny.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego okazała się nieuzasadniona.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego

w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Apelacyjny przyjął ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Okręgowego, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998 r. I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24 poz. 776, z 22 lutego 2010 r. I UK 233/09, Lex nr 585720). Sąd Apelacyjny podzielił również stan prawny wskazany jako podstawa rozstrzygnięcia.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej, kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Ubezpieczony tymczasem urodził się (...), czyli przed wskazaną datą. Tym samym za chybiony należało uznać wniosek ubezpieczonego o obliczenie kapitału początkowego.

Sąd Apelacyjny wskazuje ponadto, że sąd nie działa w zastępstwie organu rentowego, w związku z czym nie ustala prawa do świadczeń i choć samodzielnie

oraz we własnym zakresie rozstrzyga wszelkie kwestie związane z prawem

lub wysokością świadczenia objętego decyzją, to jego rozstrzygnięcie odnosi się do zaskarżonej decyzji (por. wyrok SN z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601). W związku z tym, to treść zaskarżonej decyzji wyznacza przedmiot i zakres postępowania sądowego. W niniejszej sprawie zaskarżona decyzja dotyczyła odmowy prawa do obliczenia kapitału początkowego i taki też był zakres rozstrzygnięcia. Zatem na marginesie jedynie Sąd Odwoławczy wskazuje, że w orzeczeniu z 26 czerwca 2014 r. (III AUa 1083/13) stwierdził już, że ubezpieczonemu nie należy się też prawo do rekompensaty, które zgodnie z art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 r., poz. 1656, ze zm.) jest zastrzeżone wyłącznie dla osób, którym przyznano prawo do emerytury pomostowej. Rekompensata nie jest natomiast przewidziana dla osób, które nabyły emeryturę na podstawie ustawy emerytalnej, a tak było

w przypadku E. S.. Co więcej, zgodnie z art. 23 ust. 2 cyt. ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r., rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy emerytalnej, a zatem ubezpieczony musiałby posiadać prawo do ustalenia kapitału początkowego, a tak jednak nie jest.

W związku z powyższym, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego jako bezzasadną.

del. SSO Beata Górska SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka